

Zápis z 1. schůze grémia rad plemenných knih ČSCHMS roku 2019

ze dne 24. 7. 2019 na Hradištku pod Medníkem

Přítomni: prezenční listina je přílohou tohoto zápisu

Program jednání grémia:

1. Mezinárodní testace Interbeef
2. Systém výběrů plemenných býků
3. Šlechtění masného skotu – stávající situace a výhled

Podklady k jednání:

- Interbeef porovnání (xls)
- Metodika odchovu plemenných býků (návrh na úpravu)
- Sazebník poplatků (návrh na úpravu)
- Reklamační řád pro základní výběry (návrh na úpravu)

Průběh jednání:

1. Mezinárodní testace Interbeef

- prezentace Ing. Svitáková
- zapojeno 5 plemen – CH, LI, MS, AA, HE
- princip (poskytují se data ve formátu užítkovost a rodokmeny)
- každá vlastnost hodnocena zvlášť
- přímý a maternální efekt
- očištění dle národních hodnocení
- zohlednění vztahů mezi zeměmi
- publikace 2 x ročně (dána pravidla pro publikaci – každá země má svá pravidla)
- pravidla ČR – česká zvířata bez omezení, 25 potomků v alespoň 1 zemi, spolehlivost alespoň 0,5
- ...
- prezentace v pdf na vyžádání u Ing. Svitákové (svitakova@cschms.cz)

Závěr: přítomní členové grémia berou na vědomí

2. Systém výběrů plemenných býků

Členům grémia byly postupně promítány návrhy na úpravu dokumentů souvisej s výběry plemenných býků (Metodika odchovu plemenných býků, Sazebník poplatků a Reklamační řád pro základní výběry). Podklady byly v předstihu zaslány všem členům Rad PK k prostudování. Následně byly podrobně bod po bodu vysvětleny navrhované změny a pobíhala diskuse mezi členy grémia a zaměstnanci svazu nad případnými dalšími úpravami. Změny byly po oddiskutování přímo zapracovány do dokumentů a hlasováním ztvrzeny. Níže jsou uvedena hlavní hlasování.

Metodika odchovu plemenných býků

Hlasování 1: Souhlasíte s tím, že aktuální hmotnost přepočtená na body zvážená při začátku testu na OPB nebo při začátku odchovu u chovatele (OCH) bude sloužit k selekci býků? Minimální doporučená hodnota bude 5 bodů, pokud RPK neurčí jinak.

PRO: 23 přítomných členů grémia, PROTI: 4, ZDRŽEL SE: 3

Závěr: Členové grémia s návrhem souhlasí – bude zakomponován do textu metodiky.

Hlasování 2: Kdo je pro, aby měla každá OPB své číslo v ústřední evidenci (nutné z evidenčních důvodů ČSCHMS)?

PRO: 25, PROTI: 0, ZDRŽEL SE: 1

Závěr: Členové grémia s návrhem souhlasí – bude zakomponován do textu metodiky.

Hlasování 3: (protinávrh k původnímu návrhu - 1 místně příslušný inspektor + obvodem sousedící inspektor): Kdo je pro, aby v případě OCH prováděl základní výběr přednostně místně příslušný inspektor ČSCHMS + ev. RPK delegovaný chovatel?

PRO: 23, PROTI: 3, ZDRŽEL SE: 4

Závěr: Členové grémia s protinávrhem souhlasí – bude zakomponován do textu metodiky.

Hlasování 4: Kdo souhlasí s celkovou úpravou Metodiky odchovu plemenných býků tak, jak byla upravena výše?

PRO: 26, PROTI: 0, Zdržel: 3

Závěr: Členové grémia s úpravami metodiky souhlasí.

- Metodika odchovu plemenných býků (odsouhlasený návrh) – viz příloha

Reklamační řád

Hlasování 1: Reklamace jak v případě OPB tak CH se podává písemně (emailem) nejpozději následující den řediteli svazu, řediteli PK a bonitérovi, který hodnocení provedl.

PRO: 15, PROTI: 4, ZDRŽEL: 4

Závěr: Členové grémia s návrhem souhlasí – bude zakomponován do textu reklamačního řádu.

Hlasování 2: Schválení reklamačního řádu.

PRO: 26, PROTI: 0, Zdržel: 0

Závěr: Členové grémia s návrhem na změny reklamačního řádu souhlasí.

- Reklamační řád (odsouhlasený návrh) – viz příloha

Sazebník poplatků

Hlasování 1: Kdo je pro zavedení poplatku za přihlášení býků k odchovu u chovatele (OCH)?

- paušální poplatek za přihlášení do 5 býků

2500,--/turnus

úhrada: chovatel

- poplatek za přihlášení každého dalšího býka k OCH

500,--/býk

úhrada: chovatel

PRO: 18, proti:1, zdržel: 6

Závěr: Členové grémia s návrhem na zavedení poplatku za přihlášení býků k OCH s tím, že budou chovatelům fakturovány až od II. turnusu 2019/20.

Hlasování 2: Kdo je pro navýšení poplatku za KU ze 170 Kč/ks na 220 Kč/krávu zapojenou do KU ve stupni A, ze 110 Kč/ks na 150 Kč/ks u stupně B.

PRO: jednomyslně

Závěr: Členové grémia s návrhem na navýšení poplatku za KU souhlasí.

Sazebník poplatků bude předložen ke schválení na VČS dne 25.9.2019. Malát apeloval na přítomné, aby změny předjednali také ve svých klubech. V případě nechválení sazebníku na VČS hrozí chaos, kdy bude odsouhlasena metodika a reklamační řád, ale navazující dokument (sazebník) ne.

- Sazebník poplatků (odsouhlasený návrh) – viz příloha

3. Šlechtění masného skotu – stávající situace a výhled

- viz příloha, vypracovala Ing. Svitáková

Různé:

Kluby v rámci VČS: SA, CH, AA, LI, HE, BA,...

na Hradištku zapsala Pavla Vydrová

Ověřil: Ing. Jan Chroust

Metodika pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu

1. Všeobecně

Odchov mladých plemenných býků masných plemen skotu směřuje k tomu, aby do další plemenitby byla vybírána zvířata, která jednak plní veškeré podmínky stanovené příslušnou radou plemenné knihy (dále jen „RPK“) a současně jsou (nebo je oprávněný předpoklad že jsou) ve stanovených parametrech (které stanovuje RPK daného plemene) nad úrovní stávající populace. Odchovem rozumíme definované období života zvířete zpravidla od odstavu do základního výběru do plemenitby. V tomto období je třeba vytvořit podmínky, které umožní co nejobektivnější a komplexní posouzení zvířat před zařazením do plemenitby.

Odchov plemenných býků masných plemen skotu probíhá v České republice dvojím způsobem:

1. na specializovaných testačních zařízeních - odchovných plemenných býků (dále jen „OPB“)
2. v režimu odchovu u chovatele (dále jen „OCH“)

Oba systémy odchovu se principiálně liší zejména podmínkami odchovu. Na OPB se odchovávají zvířata různých majitelů. OPB se řídí jasně definovanými pravidly vyplývající zejména z této metodiky a pokyny a pravidly definovanými RPK, které jsou OPB povinné, jakožto Ministerstvem zemědělství schválená testační zařízení, dodržovat. Kontrola plnění podmínek vyplývá z příslušné legislativy (zejména zákon o šlechtění a plemenitbě v platném znění) a schválených šlechtitelských programů jednotlivých masných plemen (dále jen „ŠP“) vydaných Českým svazem chovatelů masného skotu (dále jen „ČSCHMS“ či „Svaz“).

OPB musí mít zpracován provozní řád v souladu s touto metodikou. Hlavním omezením OCH je, že v režimu OCH je možno odchovávat pouze zvířata jednoho majitele, která se narodila na daném chovu. Z plemenářsko-šlechtitelských důvodů je více než žádoucí vytvářet při OCH skupiny vrstevníků větší než 5 býků.

2. Výběr býků do odchovu a zahájení odchovu

Podmínky, které musí plnit býci, kteří jsou zařazeni do odchovu, stanovují RPK každého plemene. Tyto podmínky jsou před zahájením přípravného období zveřejněny Svazem. Býci se zařazují do odchovu turnusovým způsobem dle níže uvedeného schématu, který vyhlašuje Svaz.

Datum narození býka	Začátek přípravného období na OPB (± 3 dny)	Uzávěrka přihlášek pro OCH (nejpozději)	Začátek testu pro OPB (± 3 dny)	Začátek testu na OCH (± 15 dny)	Konec testu na OPB	Konec odchovu v režimu OCH (± 10 dnů)	Základní výběr na OPB	Základní výběr OCH nebo svod
říjen až prosinec minulého roku	31.8. běžného roku	31.8. běžného roku	30.9. běžného roku	30.9. běžného roku	31.1. následujícího roku	31.1. následujícího roku	nejdříve 20 dnů po skončení testu	nejdéle 45 dnů po skončení odchovu ¹⁾
leden až březen běžného roku	31.10. běžného roku	31.10. běžného roku	30.11. běžného roku	30.11. běžného roku	31.3. následujícího roku	31.3. následujícího roku	nejdříve 20 dnů po skončení testu	nejdéle 45 dnů po skončení odchovu
duben až červen běžného roku	31.12. běžného roku	31.12. běžného roku	31.1. následujícího roku	31.1. následujícího roku	31.5. následujícího roku	31.5. následujícího roku	nejdříve 20 dnů po skončení testu	nejdéle 45 dnů po skončení odchovu
červenec až září běžného roku	30.4. následujícího roku	30.4. následujícího roku	31.5. následujícího roku	31.5. následujícího roku	30.9. následujícího roku	30.9. následujícího roku	nejdříve 20 dnů po skončení testu	nejdéle 45 dnů po skončení odchovu

¹⁾ lze spojit s výběrem býků narozených v termínu leden až březen běžného roku, nutno specifikovat nejpozději do 31.10. běžného roku

Obecně platí, že odchov je na OPB zahájen dnem zahájení přípravného období, u OCH dnem uzávěrky přihlášek pro OCH. Nejpozději ke dni zahájení odchovu musí zvířata plnit všechny podmínky stanovené RPK daného plemene (rozhodnutí o případných výjimkách přísluší RPK). Zejména musí plnit hmotnostní limity (musí mít spočtené přepočtené hmotnosti na 120 a 210 dnů) a musí mít odeslán vzorek pro stanovení původu v akreditované laboratoři. Býci musí mít před zahájením začátku testu zaveden nosní kroužek (OPB), resp. na začátku odchovu (OCH). V režimu OCH je chovateli po zaslání přihlášky k odchovu účtován v souladu se sazebníkem ČSCHMS poplatek za přihlášení býka (býků) do OCH. Ten musí být uhrazen ve splatnosti dané účetním dokladem, v opačném případě ČSCHMS vyškrtne býka z odchovu, resp. neprovede výběr. Přihláška se tedy stává definitivně platnou až úhradou faktury.

3. Odchov na OPB (doporučení pro OCH)

OPB jsou specializovanými testačními zařízeními a jako taková musí plnit níže uvedené podmínky a schémata. RPK mají možnost určit v ŠP v jakých OPB bude testace daného plemene probíhat (článek 27, odst. 1, písm. B) Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2016/1012). Povinnosti OPB jsou specifikovány ale i v ostatních ujednáních této metodiky. Na OPB nemohou být v přípravném období a v období testu ustájeny žádné plemenice. **Každá OPB musí mít přiděleno své vlastní číslo hospodářství (stáje) v rámci ústřední evidence** a musí plnit níže uvedené minimální podmínky:

- OPB vede evidenci o odchovávaných býcích. Nejpozději v den zahájení přípravného období předloží ČSCHMS seznam býků pro daný test. O všech zjišťovaných údajích během odchovu vede evidenci pro účely vyhodnocení odchovu. Vede evidenci zdravotního stavu býků (léčení, vakcinace atd.) opět pro účely vyhodnocení odchovu.
- Ustájení
 - Býci jsou ustájeni boxově, po maximálně 10 ks ve skupině, minimální plocha na ustájené zvíře je 0,9 m² na 100 kg živé váhy na konci testu. Všechna zvířata musí mít současný neomezený přístup ke krmení – minimální délka krmné hrany na zvíře je 0,75 m. Krmná chodba (pokud je box rozdělen na krmnou chodbu a ležiště) musí mít šířku minimálně 2,1 m.
- Napájení
 - Býci musí mít přístup k nezávadné pitné vodě 24 hodin denně.
- Zdravotní stav, welfare atd.
 - Ve věcech zde neuvedených se OPB musí řídit obecně platnými předpisy.
- Úroveň výživy na OPB

Býci jsou na OPB krmeni na optimální přírůstek, který umožní ideální posouzení růstové schopnosti plemenného zvířete. Konkrétní hodnotu pro jednotlivá plemena stanovují RPK daných plemen. Krmení musí být skupinové. Všechna zvířata v dané skupině (viz pravidla pro sestavování skupin v přípravném období) musí být krmena srovnatelně. Krmná dávka musí být vyvážená, aby zajistila harmonický růst zvířat. Preferuje se TMR případně v kombinaci s individuálními krmnými boxy. OPB je povinna evidovat živinové složení krmné dávky (analýza krmiv a optimalizace) a také všechny typy krmných dávek krmené během testu a to dle ustájených skupin býků. Krmná dávka v přípravném období je typově stejná jako v období testu. Krmná dávka v přípravném období již směřuje k adaptaci zvířat na období testu.
- Hodnocení zkoušky vlastní užitkovosti na OPB

Je prováděno centrálně uznaným chovatelským sdružením (ČSCHMS). Hodnocení všech získaných údajů (typicky růstové schopnosti býků, jejich tělesné rozměry a hodnocení zevnějšku) je zpracováváno matematicko-statistickými metodami a výsledky slouží pro selekci při základních výběrech.

Pobyt zvířat na OPB je rozdělen do několika období:

a) období přípravné

Slouží k adaptaci zvířat na podmínky OPB a současně k provedení nezbytných zoo-veterinárních úkonů (typicky odrohování, zdravotní zkoušky, vakcinace, zavedení kroužku atd.). Trvá minimálně 30 dnů před zahájením testu vlastní užitkovosti. Během přípravného období se zvířata sestaví do skupin s prioritou na svůj věk, hmotnost a plemeno.

b) období testu vlastní užitkovosti

Toto období trvá 120 dnů a zvířata jej absolvují ve stejných skupinách jako v přípravném období. Skupiny, ve kterých býci zahájí test, jsou po celou dobu testu neměnné. Je doporučeno neměnit umístění skupin ve stáji. Ze skupiny je možno vyřadit zvíře před koncem testu pouze z veterinárních důvodů (nutná porážka, úhyn) na základě potvrzení veterináře.

c) období po skončení testu

Slouží pro přípravu zvířat na základní výběr. Zejména jsou zde prováděny zdravotní zkoušky, ošetření paznehtů a zvířata se připravují na předvedení, které spočívá v zajištění spolehlivé a bezpečné ovladatelnosti býka.

4. Zjišťování užitkových vlastností býků během odchovu

Rozsah zjišťování je odlišný na OPB a v režimu OCH:

A. Odchovny plemenných býků

Rozsah a způsob zjišťování užitkových vlastností vyplývají ze ŠP konkrétních plemen, požadavky nad rámec stanovují RPK daných plemen. Majitel býka (nebo OPB v zastoupení) má právo kontroly zjištěných údajů a má právo v odůvodněných případech vznést požadavek na opakované měření nebo vážení.

Aktuální hmotnost přepočtená na body zvážena při začátku testu na OPB slouží k selekci býků. Minimální hodnota je stanovena na 5 bodů (dle přepočtových tabulek jednotlivých plemen), pokud RPK nestanoví jinak.

- Hmotnost je zjišťována vážením bez srážky na nakrmenost s přesností na 1 kg vždy na certifikovaných vahách. Výsledky vážení v průběhu odchovu jsou předávány ČSCHMS provozovateli OPB, který zajistí jejich předání příslušným chovatelům.
 - Na OPB se zvířata váží zpravidla ve stejnou denní dobu, po nakrmení, v těchto termínech
 - Na začátku přípravného období – váží provozovatel OPB v termínu stanoveném Svazem za přítomnosti inspektora Svazu – vlivem přesunu býka na OPB dochází ke stresu, který se projevuje snížením či pozastavením růstu býka, proto se z objektivních důvodů toto vážení nepoužije pro výpočet žádné přepočtené hmotnosti.
 - Na začátku testu – váží se 2x ve dvou po sobě jdoucích dnech, poprvé provozovatel OPB, podruhé inspektor Svazu. Vypočítává se průměr hmotnosti pro začátek testačního období (Pokud je zjištěný rozdíl větší jak 10 kg, je ihned provedeno další kontrolní převážení zvířete a tato hmotnost je směrodatná.). Ani toto vážení se nepoužije pro výpočet žádné přepočtené hmotnosti.
 - Pravidelné měsíční vážení se provádí v průběhu testu v intervalu 20-40 dnů mezi váženími. Vážení provádí inspektor Svazu.
 - Na konci testu vlastní užitkovosti - váží se 2x ve dvou po sobě jdoucích dnech, poprvé provozovatel OPB, podruhé inspektor Svazu. Vypočítává se průměr hmotnosti pro konec testačního období (Pokud je zjištěný rozdíl větší jak 10 kg, je ihned provedeno další kontrolní převážení zvířete a tato hmotnost je směrodatná.). Toto vážení se použije pro výpočet bodů za hmotnost k základnímu výběru.
- Tělesné rozměry jsou zjišťovány měřením v rozsahu, který stanoví RPK daného plemene. K měření se používají certifikovaná měřidla nebo vědecky uznané metody (ultrazvuk. scanner atd.). Výsledky měření v průběhu odchovu jsou předávány ČSCHMS provozovateli OPB, který zajistí jejich předání příslušným chovatelům.
 - Na OPB se zjišťuje měřením výška v kříži minimálně v den zahájení testu a v den konce testu. Měření provádí inspektor Svazu. Výška na konci testu je použita pro výpočet bodu za velikost k základnímu výběru. Je doporučeno měřit zvířata při každém vážení.
 - Obvod šourku zjišťuje majitel OPB po skončení testu a bez zbytečného prodlení jej hlásí Svazu,
- Hodnocení exteriéru se provádí u ZV. Rozsah a způsob hodnocení je dán „Metodikou popisu a hodnocení zevnějšku“, detaily stanovuje RPK pro dané plemeno po dohodě s ČSCHMS. U ukazatelů, které je možno zjišťovat objektivně (např. měřením) se doporučuje tak učinit.

B. Odchov u chovatele

- **V režimu OCH se zvířata váží na začátku a na konci odchovu.** Vážení provádí inspektor. Toto vážení se použije pro výpočet bodů za hmotnost k základnímu výběru.
- **Aktuální hmotnost přepočtená na body zvážená při začátku odchovu u chovatele slouží k selekci býků. Minimální doporučená hodnota je 5 bodů, pokud RPK neurčí jinak.**
- V režimu OCH se zvířata měří v kříži v den konce odchovu. Výška je použita pro výpočet bodu za velikost k základnímu výběru.
- Obvod šourku zjišťuje majitel býka po skončení testu a bez zbytečného prodlení jej hlásí ČSCHMS.

5. Základní výběry plemenných býků (dále jen „ZV“)

Účelem ZV je posouzení vhodnosti býka k působení v plemenitbě. Posuzují se všechny informace, které jsou o zvířeti k dispozici. V souladu s „Metodikou popisu a hodnocení zevnějšku“ se popisuje a hodnotí exteriér (případně exteriérové vady), dále ovladatelnost býka a nesoulad se standardem definovaný v ŠP daného plemene. Výsledkem ZV je bodové hodnocení býka pro exteriér a výsledek výběru (vybrán pro přirozenou plemenitbu, vybrán pro přirozenou plemenitbu a inseminaci, nevybrán pro plemenitbu). O základním výběru se provede zápis ve formě výběrového protokolu, který je veřejným dokumentem (je zveřejněn na webových stránkách Svazu). Výběrový protokol obsahuje kromě údajů definovaných legislativou (vyhláška č. 448/2006 v platném znění) hodnocení exteriéru ve všech popisovaných znacích, záznam o exteriérových vadách a statní registr přidělený býkovi (pokud je v době tvorby výběrového protokolu znám).

Základní výběr je vždy veřejný a jeho termín a místo musí být zveřejněn v dostatečném předstihu Svazem. K základnímu výběru Svaz vyhotovuje katalog býků, který je také veřejným dokumentem a je v předstihu publikován na webových stránkách ČSCHMS.

Základní výběr provádí:

1. **na OPB:** proškolený a v souladu s legislativou (§ 30 zákona o šlechtění a plemenitbě) odborně způsobilý bonitér (hodnotitel) či maximálně pětičlenná skupina proškolených hodnotitelů (komise) určený/určená příslušnou RPK po dohodě s ČSCHMS s tím, že většinové složení komise musí být z řad profesionálních pracovníků ČSCHMS (inspektorů). Při komisionálním posuzování je počet členů výběrové komise vždy lichý (3 nebo 5). Jména hodnotitelů musí být známa před konáním základního výběru.
2. **u OCH: přednostně místně příslušný inspektor ČSCHMS + ev. proškolený a v souladu s legislativou (§ 30 zákona o šlechtění a plemenitbě) odborně způsobilý bonitér (hodnotitel) z řad chovatelů delegovaný RPK daného plemene. Jména hodnotitelů musí být známa před konáním základního výběru.**

Proti výsledku základního výběru se může majitel býka odvolat v souladu s pravidly definovanými s „Reklamačním řádu pro základní výběry plemenných býků“, který je nedílnou součástí katalogů býků vypracovaných k základním výběrům.

Organizátor základního výběru odpovídá za řádné organizační zajištění základního výběru.

Formy základního výběru:

- Základní výběr na OPB – standardní forma výběru, který organizuje OPB
- Svod – varianta základního výběru pro býky odchované v režimu OCH. Každý svod musí mít znám svého organizátora, který za něj plně odpovídá po stránce organizačního zabezpečení (veterinární zajištění, ustájovací kapacity atd.). Svod je třeba nahlásit Svazu nejpozději v termínu uzávěrky přihlášek (viz tabulka výše) s tím, že chovatelé se mohou přihlásit na konkrétní svod nejpozději do jednoho měsíce od zaslání přihlášky k odchovu.
Pozn. Podrobnější schéma a podmínky svodů bude řešit samostatný dokument.
- Základní výběr u chovatele – organizátorem je chovatel, který odchovává zvířata v režimu OCH

Termíny základních výběrů:

- Základní výběry probíhají v následujícím pořadí:
 - ZV na OPB – v termínech stanovených Svazem po dohodě s OPB
 - ZV formou svodu – v termínech stanovených Svazem po dohodě s organizátorem svodu
 - ZV u chovatelů v režimu OCH – v termínech stanovených Svazem po dohodě s RPK
- Základní výběry v režimu OCH mohou probíhat souběžně na více místech, pokud RPK příslušného plemene zajistí organizačně obsazení kvalifikovanými bonitéry nebo komisemi

Selekční kritéria pro výběr býků do plemenitby na ZV stanovují RPK jednotlivých plemen. RPK odpovídají za objektivitu, opakovatelnost a srovnatelnost hodnocení býků při ZV.

Hlavní selekční kritéria pro výběr do plemenitby:

Hlavním selekčním kritériem je pouze lineární hodnocení při základním výběru.

Důvody vyřazení před základním výběrem:

- nesplnění minimálního požadavku na hmotnost v 365 dnech dle parametrů daného plemene
- hodnocení tělesného rámce ve výši 1, 2 nebo 3 body dle parametrů daného plemene na konci testu nebo na konci odchovu
- bodové hodnocení za aktuální hmotnost na konci testu (odchovu) min 4 body dle parametrů daného plemene
- na základě rozhodnutí majitele býka o jeho vyřazení (temperament, exteriér – nutno specifikovat)
- zdravotní důvody (displazie varlat, úraz, apod.)

Důvody vyřazení při základním výběru (případné zpřísnění je na rozhodnutí RPK):

- hodnocení délky těla ve výši 1, 2 nebo 3 body dle parametrů daného plemene
- hodnocení ukazatelů kapacity těla ve výši 1, 2 nebo 3 body dle parametrů daného plemene
- hodnocení ukazatelů osvalení ve výši 1, 2 nebo 3 body dle parametrů daného plemene
- hodnocení užitkového typu ve výši 1, 2 nebo 3 body dle parametrů daného plemene
- závažné vady exteriéru při základním výběru
- nepředvedení býka k základnímu výběru na ohlávce nebo na vodící tyči
- neodpovídající funkčnost končetin při základním výběru
- zdravotní důvody (displazie varlat, apod.)

Schváleno Grémiem předsedů Rad plemenných knih dne 24.7.2019.

Tato metodika vstupuje v platnost dne 1.10.2019 a plně nahrazuje „Metodiku pro odchov a zkoušky vlastní užitkovosti býků masných plemen skotu na odchovnách plemenných býků (OPB)“.

Reklamační řád pro základní výběry býků

Majitel odchovávaného býčka má právo podat reklamaci proti rozhodnutí výběrové komise (ČSCHMS). Tato reklamační může mít písemnou nebo ústní formu. Předmětem reklamační může být pouze konečný výsledek výběru (vybrán, odročen, vyřazen), nikoliv nesouhlas s bodovým hodnocením daného býka. Po skončení základního výběru býků vyzve předseda výběrové komise, nebo příslušný inspektor k podání případných protestů (reklamací). Reklamační se podává písemně (emilem) nejpozději následující den po provedení výběru a to řediteli svazu, řediteli PK a členům výběrové komise (bonitérovi), která hodnocení provedla. Jménem majitele býka může jednat také zástupce odchovny plemenných býků (OPB).

V případě neshody mezi verdiktem výběrové komise a majitelem býka je býk odročen a bude proveden nový základní výběr. Provedení nového základního výběru je podmíněno složením kauce 5000 Kč za každého reklamovaného býka. Kauce se skládá na účet ČSCHMS nejpozději do 10-ti kalendářních dnů ode dne provedení základního výběru. V případě, že nebudou peníze připsány na účet v daném termínu, platí původní verdikt výběrové komise a reklamační se dále neřeší. Nový základní výběr se uskuteční do 30-ti dnů od sporného výběru na místě, kde byla podána reklamační, pokud se obě strany nedohodnou jinak. Většinové složení komise nesmí být totožné se složením komise, která vynesla sporný verdikt. O složení nové komise rozhoduje Rada PK daného plemene po dohodě s ČSCHMS. O závěru nového základního výběru je sepsán nový výběrový protokol. Proti tomuto rozhodnutí se již nelze dále odvolat. V případě, že je potvrzeno původní rozhodnutí výběrové komise, propadá kauce ve prospěch ČSCHMS, v opačném případě se vrací majiteli býka do 10-ti kalendářních dnů od provedení nového základního výběru. Náklady spojené s novým základním výběrem (zejména cestovné členů výběrové komise, případně oprávněné nároky spojené s odměnou za odvedenou práci) nese strana, která při svém rozhodnutí či jednání nebyla v právu. Tyto náklady jsou zúčtovány na základě vystavené faktury zaslané druhé straně nejpozději do 14 dnů od provedení opakovaného základního výběru. V každém případě se o reklamační vede písemný zápis. Rozhodnutí výběrové komise se váže ke konkrétnímu zvířeti v konkrétním čase a není možno se na něj odvolávat v případných následných sporech.

Schváleno výborem ČSCHMS dne 21.3.2006 v Hradištku pod Medníkem, změny schváleny 24.7.2019 Grémiem předsedů rad plemenných knih v Hradištku pod Medníkem. Vstupuje v platnost dnem schválení.

Sazebník poplatků Českého svazu chovatelů masného skotu

1. Členské vklady do ČSCHMS

a) řádní členové

- jednorázový vstupní poplatek Sazba Kč:
5 000,-
úhrada: člen na základě schválení o přijetí do svazu
- roční poplatek 500,-
úhrada: člen nejpozději do 31.3. daného roku

b) zájmoví členové

- roční poplatek 500,-
úhrada: člen nejpozději do 31.3. daného roku

Poznámka:

- jednorázový vstupní poplatek se platí pouze v případě, že nebyl uhrazen na základě členství v plemenné knize
- termín 31.3. neplatí pro členy, kteří se podají přihlášku v průběhu roku

2. Poplatky za kontrolu užítkovosti (KUMP)

a) stupeň „A“

- za zapojenou krávu a rok Sazba Kč:
220,-
úhrada: chovatel ~~na základě faktury~~

b) stupeň „B“

- za zapojenou krávu a rok 150,-
úhrada: chovatel ~~na základě faktury~~

3. Poplatky za poradenství v chovech mimo KUMP

- ~~správa a údržba programu PC skot (PC chovatel)~~
~~(1. návštěva při zavádění programu zdarma)~~
~~*úhrada:* chovatel na základě faktury~~ Sazba Kč:
~~300,-/hod +~~
~~paušální poplatek~~
~~cestovné 500 Kč~~
- výkon odborných činností, poradenství a ostatních služeb 500,-/hod +
úhrada: chovatel na základě faktury paušální poplatek
cestovné 1000 Kč

Poznámka:

- činnosti uvedené v bodě 3 tohoto sazebníku budou provedeny pouze na základě předem zaslané objednávky

4. Poplatky za obchodní činnost (prodej skotu) zprostředkovanou ČSCHMS

- vybrané kategorie skotu (zástavový, jatečný) pro členy ČSCHMS Sazba Kč/%:
1 %
úhrada: prodávající chovatel ~~srážkou z ceny~~ z prodejní ceny
- vybrané kategorie skotu (zástavový, jatečný) pro nečleny ČSCHMS 2 %
úhrada: prodávající chovatel ~~srážkou z ceny~~ z prodejní ceny
- plemenné jalovice, býčci 200,- Kč/ks
plemenné krávy a březí jalovice 300,- Kč/ks
plemenní býci 500,- Kč/ks
úhrada: prodávající chovatel ~~srážkou z ceny~~

Poznámka:

- podkladem ke stanovení prodejní ceny je "přejímací protokol", sazba může být rovněž účtována v cizí měně, pokud je v ní obchodováno

5. Poplatky za přihlášení býků k odchovu u chovatele (OCH)

- paušální poplatek za přihlášení býků k OCH do 5 ks včetně

úhrada: chovatel

**Sazba Kč:
2500,--/turnus**

- poplatek za přihlášení 6. a každého dalšího býka k OCH

úhrada: chovatel

500,--/býk

6. Poplatky za výběr býků do plemenitby

- poplatek za výběr býka na OPB

úhrada: provozovatel odchovny

**Sazba Kč:
500,--**

- ~~poplatek za výběr býka při odchovu u chovatele (OCH)~~

~~*úhrada:* chovatel~~

500,--

- poplatek za výběr importovaného býka

úhrada: majitel

5000,--

7. Poplatky za zavedení původů do evidence PK

- za zavedení původu importovaného jedince případně embrya do PK

úhrada: majitel

**Sazba Kč:
150,--**

Poznámka:

- pro zápis je rozhodující datum importu

8. Poplatky za reklamaci plemenných býků při základních výběrech

- ~~poplatek za vznesení reklamace v den základního výběru~~

~~*úhrada:* reklamující majitel býka popř. jím pověřený provozovatel OPB. Úhrada v hotovosti při podání reklamace předsedovi výběrové komise~~

**Sazba Kč:
1000,--/býk**

- poplatek pro provedení nového výběru

úhrada: reklamující majitel býka, popř. jím pověřený provozovatel OPB. Úhrada na účet ČSCHMS nejpozději do 10-ti kalendářních dnů ode dne provedení původního základního výběru.

5000,--/býk

Poznámka:

- reklamace se řeší dle "Reklamačního řádu pro základní výběry býků" ze kterého vyplývají i poplatky v tomto bodě uvedené.

9. Poplatky za využívání internetové aplikace webKUMP

- využívání služby webKUMP

úhrada: chovatel/objednatel služby

**Sazba Kč:
500,--/rok**

Poznámka:

- pro přístup do služby webKUMP je nutné uzavření smlouvy

Úkony plemenných knih ČSCHMS

1. Členské vklady do plemenné knihy

• jednorázový vstupní poplatek	Sazba Kč:
<i>úhrada:</i> člen na základě schválení o přijetí do plemenné knihy	5 000,--
• roční poplatek za členství v každé plemenné knize	500,--
<i>úhrada:</i> člen nejpozději do 31.3. daného roku	

Poznámka:

- jednorázový vstupní poplatek se platí pouze v případě, že nebyl uhrazen na základě členství v ČSCHMS
- termín 31.3. neplatí pro členy, kteří se podají přihlášku v průběhu roku

2. Poplatky za zápis (registraci) býků do plemenné knihy

• za zápis mladých býků po základním výběru z domácí produkce	Sazba Kč:
<i>úhrada:</i> první kupující	1 000,--
• za zápis importovaných býků (včetně dovozu semene) – neprověřených KD	1 500,--
• za zápis importovaných býků (včetně dovozu semene) – otců býků schválených Radou plemenné knihy daného plemene	500,--
<i>úhrada:</i> první registrující v ČR	

3. Poplatky za zápis zvířat do plemenné knihy

• za zápis jedince do plemenné knihy	Sazba Kč:
<i>úhrada:</i> souhrnně k 31.12. za daný kalendářní rok, majitel zvířete	50,--

4. Poplatky za vystavení **Zootechnického osvědčení (ZO)** a **Potvrzení o původu (POP)**

• vystavení ZO/POP při prodeji plemenného býka v ČR	Sazba Kč:
<i>úhrada:</i> prodávající	300,--
• vystavení ZO/POP na býčka do věku 12 měsíců v ČR	200,--
<i>úhrada:</i> prodávající	
• vystavení ZO/POP při prodeji plemenné krávy a jalovice v ČR	200,--
<i>úhrada:</i> prodávající	
• vystavení ZO/POP na býka, krávu, jalovici, telete pro export (v AJ)	500,--
<i>úhrada:</i> prodávající	
• vystavení výpisu z PK, ověřené fotokopie ZO/POP	50,--
<i>úhrada:</i> prodávající	

Poznámka:

- po základním výběru se ZO/POP vystavuje na základě oznámení příslušné OPB případně chovatele býka o prodeji býka novému majiteli
- ZO/POP se vystavuje při každé změně majitele. Povinností prodávajícího je oznámit tuto změnu plemenné knize a zaslat originál ZO/POP na PK
- při vyřazení býka z plemenitby je povinen majitel zaslat originál ZO/POP na PK a oznámit datum a důvod vyřazení
- k vystavení ZO/POP ~~v případě exportu zvířete mimo ČR~~ je nutné doložit osvědčení o ověření původu (DNA) **provedené akreditovanou laboratoří**
- ZO/POP je zasíláno žadateli poštou na dobírku
- ~~Zahraniční POP je v anglickém jazyce~~

Sazebník schvaluje členské shromáždění ČSCHMS na dobu neurčitou. **Veškeré poplatky jsou fakturovány.**

Schváleno VČS dne: **25.9.2019** na Skalském Dvoře.

Sazebník, s výjimkou bodu „3. Poplatky za zápis zvířat do plemenné knihy“, vstupuje v platnost dne **1.10.2019**.

Bod „3. Poplatky za zápis zvířat do plemenné knihy“ vstupuje v platnost dnem vyhlášení grémiem předsedů rad plemenných knih.

Šlechtění masného skotu – stávající situace a výhled

1) nové vyhodnocení lineárního popisu zevnějšku

Díky změně přepočtových tabulek především u hmotnosti zvířat nastane situace, kdy stejně vázící zvířata budou mít rozdílné přepočtené body (dle nového a starého systému) => nutnost změny genetického vyhodnocení. U této hmotnosti by mělo dojít k využití přímo navážených hodnot a ne přepočtených bodů. Tím dojde k nastavení stejných podmínek za obou systémů hodnocení.

Dalším bodem k řešení je využití dat od hodnocených krav na 1. a 3. teleti. Nyní je vyhodnocován pouze zevnějšek mladých zvířat (do 730 dnů věku). K dřívějšímu vyhodnocení chyběla data. Nyní je databáze dostatečně velká proto, aby ji bylo možno vyhodnotit (určit genetické parametry – např. koeficient dědičnosti) a stanovit plemenné hodnoty i pro starší zvířata.

Předběžný termín realizace výsledku: 12/2019

2) Systém hodnocení SEUROP

K dispozici je nová databáze MZe, která obsahuje data z jatek o zařídění JUT na českých jatkách. Dále je k dispozici nová databáze původů z ústřední evidence. Předpokládáme lepší kvalitu vstupních dat. Dále bychom se chtěli pokusit začlenit lineární hodnocení osvalení zvířat a u plemene AA také údaje o skenování.

Prvním krokem je kontrola databáze z MZe, u které se dá po předchozích zkušenostech předpokládat velká práce na kontrole a pročištění dat. Předběžný termín realizace výsledku: 12/2019

Dalším krokem bude přepočet modelu podle nejnovějších poznatků (mezitím obnovení rutiny u starého způsobu k 12/2019) - zde je odhadovaný termín realizace 1/2022.

3) Znaky plodnosti

Již delší dobu se zabýváme znaky plodnosti plemenic – věkem při prvním otelení, prvním a následujícími mezidobí a produkční dlouhověkostí. Produkční dlouhověkost je definována jako počet otelení v určitém věku – 78 a 150 měsíců. Tyto hodnoty byly vybrány na základě kompatibility se systémy využívanými v zahraničí a jejich začlenění do projektu Interbeef.

Diskuze na toto téma by měla začít v tomto roce. Odhady genetických parametrů jsou ukončeny a čeká se na dotáhnutí výpočtu PH do rutiny. Proto je třeba si s chovatelskou veřejností ujasnit především žádoucí věk při 1. otelení (AA, MS..).

Předběžný termín realizace výsledku: během roku 2020

4) PH pro mléčnost matky

Tato PH vychází z PH stanovovaných již rutinně - konkrétně pro 120 a 210 denní hmotnost v maternálním efektu. Nejedná se o velký zásah do výpočtu, pouze novou kombinaci, o kterou mají chovatelé zájem.

mléčnost matky = $(2 * PH_{120} + PH_{210}) / 3$

Předběžný termín realizace výsledku: přechod na nový program

5) Zavádění nových vlastností

a) porodní hmotnost

Vzhledem k intenzivní chovatelské debatě se jedná o aktuální téma. Dochází k hledání alternativ ke stávajícím způsobům hodnocení, popř. k výraznému zlepšení současných možností (odhad porodní hmotnosti na základě stanovených průměrných hodnot jednotlivých plemen). Někteří chovatelé se zapojili, popř. zapojí v příští telící sezóně, do sběru dat o obvodu hrudníku telat. Tyto informace by měly vést ke stanovení přepočtových tabulek, které budou zohledňovat nejen pohlaví, ale hlavně plemeno telete.

b) měření MLLT

Uvolnění peněz ze získaného grantu umožnilo rozběhnout měření ukazatelů kvality masa u plemene AA. Byla zvolena metodika dle Breedplan (mezinárodní kompatibilita dat). Již v prvním roce se aktivně zapojilo velké množství chovatelů tohoto plemene. Je otázkou, jestli by o zapojení nestála i jiná plemena (HE), čímž by došlo k zefektivnění pohybu technika, který zvířata měří. Zatím je domluvena spolupráce s pracovníkem Breedplanu. Do budoucna je možná alternativa nákupu sonografu včetně odpovídajícího vybavení a proškolení vlastního pracovníka.

První ročník měření je vyhodnocen, chovatelům byly výsledky předány včetně RUH (relativních užitkových hodnot), aby měli možnost přímého porovnání či selekce zvířat u sebe na chovu. Zároveň je možné díky známé struktuře dat tyto údaje začlenit do databáze svazu.

Termín konečného vyhodnocení + rutiny: 2023/2024

c) hodnocení temperamentu

Pilotní projekt hodnocení proběhl na podzim 2018. Kdy byla hodnocena mladá zvířata při lineárním hodnocení zevnějšku (210denní hmotnost). Opět byla použita metodika, která vychází z hodnocení v zahraničí a je tedy s ním plně kompatibilní. Každé zvíře je hodnoceno známkou od 1 do 5 (klidný až agresivní temperament). Vždy je nutné přihlídnout k technologii, kde je hodnocení uskutečněno.

Termín sběru dat: V průběhu letošního roku dochází k hodnocení temperamentu jednotlivými inspektory. Tento sběr bude vyhodnocen na jaře 2020.

Termín zavedení do genetického hodnocení: 2023-2025 v závislosti na množství a kvalitě dat u jednotlivých plemen.

6) Genomické PH

Sběr vzorků a jejich vyhodnocení začalo v říjnu 2018. Pro výpočet GEPH je nutné vytvoření tzv. referenční populace, tedy zvířat s vysokou genetickou propojeností v populaci. Jedná se o zvířata s mnoha potomky a příbuznými jedinci. Do referenční populace jsou také zařazena zvířata, která mají malou vazbu na populaci (potomci po importech, importovaná zvířata). Seznamy konkrétních zvířat byly stanoveny u 13 plemen. U referenční populace dochází k přetestování zvířat, protože nutné mít informace kompatibilní s novým způsobem stanovení genetického profilu zvířat (metoda SNP).

a) GEPH

- stanovení u jednotlivých plemen a vlastností, které jsou rutinně sledovány a zaznamenávány
- předběžný termín pro jejich stanovení 2022-2024 (závisí na vstupních datech, plemeni)
- GEPH bude stanoveno pro zvažované hmotnosti a vlastnosti porodu
 - o zde se zároveň uvažuje o zapojení informací příbuzných jedinců z mezinárodního hodnocení Interbeef, což přinese další informace u zvířat se zahraničním původem a

tedy ke zvýšení spolehlivosti předpovědi jejich PH

b) Další využití genomických údajů

- ověření původu
- stanovení genotypu u genů velkého účinku (bezrohost, myostatin, nemoci)
- koeficient inbreedingu – možnost mnohem přesnějšího stanovení na základě opravdu zděděných genů
- stanovení genetické diverzity plemen (např. distance mezi C100, SM100 a českou červinkou)
- populační studie u málopočetných plemen

7) Možnosti dalšího sběru dat

V zahraničí začíná tlak na funkční a ekonomické zvíře. Dá se očekávat, že šlechtění na přírůstek, tedy růstovou schopnosti zvířete není nevyčerpatelné a povede ke zhoršení funkčních znaků (stejně jako se stalo u jednostranné selekce na mléčnou užitkovost). U těchto vlastností není stanoven žádný termín realizace. Jedná se pouze o nastínění možností podle zkušeností ze zahraničí a měl by sloužit jako podklad pro diskusi chovatelů. Tento seznam je samozřejmě možné doplnit o další vlastnosti.

Sledování nových ukazatelů:

a) znaky spojené s končetinami a postojem zvířat

b) popis vemene plemenic

c) reprodukce

U funkčních znaků (skupina a, b) je vhodné využít metodiku lineárního popisu dle ICAR, který je mezinárodním standardem. Do budoucna by to přineslo kompatibilitu dat a tyto znaky jsou jasně definované včetně jednotlivých mezistupňů i techniky hodnocení. Navíc ICAR pořádá školení pro bonitéry.

U reprodukce je problém s kvalitou dat. Např. data o inseminaci jsou v ne příliš vhodné podobě. Navíc jich nebylo mnoho. Je možnost databázi opět zkusit vyhodnotit. V zahraničí se velmi často sleduje délka březosti a inseminační interval.

d) stanovení selekčních indexů

Značné zjednodušení pro chovatele v orientaci mezi PH. 1 – 3 hodnoty pro každé zvíře, které souhrnně vyjadřují jeho kvalitu. Jednotlivé vlastnosti jsou váženy jejich ekonomickou důležitostí a výsledná hodnota je jejich součtem.

Jako nejvhodnější se ukazuje mít těchto indexů více, podle toho jakou formu realizace svých zvířat si chovatel vybere. Zde je příklad několika indexů:

1) index pro obnovu stáda

- jedná se o hodnotu, kterou používají zejména producenti plemenných zvířat – především jalovic a shrnuje v sobě ty vlastnosti, které by mělo zvířat předat dceři, aby byla ekonomicky výhodná matka (nejde jen o růst telat, ale i její vlastní zabřezávání, nekomplikovaný porod, dlouhověkost atd).

2) index pro realizaci zástavu

- jedná se o hodnotu, kterou využijí především prodejci zástavových telat. Je založena na růstu v přímém efektu a přiměřené reprodukci krav.

3) index pro výkrmce

- jedná se o hodnotu, která by měla zohlednit také růstovou křivku zvířat, nejen do věku 210 dní a také případně kvalitu masa.

Pro stanovení těchto indexů je potřebí rutinní genetické hodnocení ve všech důležitých vlastnostech – nejen růstu. Tedy i reprodukce, kvalitě masa, přežitelnosti telat atd. Zároveň je nutné pro určení ekonomické důležitosti jednotlivých vlastností znát jejich ekonomický dopad. Ten se stanovuje z podkladů od chovatelů, kteří uplatňují právě tu strategii, pro kterou je index připravován. Získání těchto údajů bývá často problém.

zpracovala: Alena Svitáková, 17. 7. 2019

Grémium ČSCHMS

Prezenční listina

Grémium konané dne: 24.7.2019 místo: Hradištko pod Medníkem

Příjmení	Jméno	Rada PK	Podpis
Bernard	Petr	XY - Ostatní plemena	
Bláha	Pavel	BA - Blonde d'Aquitaine	
Borovka	Daniel	AA - Aberdeen angus	
Nátr	Daniel	MS - Masný simentál	
Dvořák	Josef	AA - Aberdeen angus	
Farka	František	LI - Limousine	
Gergela	Karel	MS - Masný simentál	
Hašpl	Zbyněk	CH - Charolais	
Hatláková	jitka	CH - Charolais	
Herman	Anton	BM - Belgické modré	
Hodboď	Gustav	GS - Gasconne	
Hruška	David	AU - Aubrac	

Chlupáček	Jiří	MS - Masný simentál	
Chlupáčková	Hana	MS - Masný simentál	
Chroust	Jan	BA - Blonde d'Aquitaine	
Hořák	Jan	HE - Hereford	
Jungwirth	Václav	AA - Aberdeen angus	
Kolafa	Jaroslav	SA - Salers	
Kozák	Pavel	MS - Masný simentál	
LOOS	Adolf	LI - Limousine	
Machač Ing.	Jan	HE - Hereford	
Nejdl	Martin	AA - Aberdeen angus	
Novák	Petr	CH - Charolais	
Orlovský	Věroslav	SA - Salers	<i>nikdoem - podpis podle</i>
Papáček	Josef	PG - Pinzgauer +L1	
Šašek	Vladimír	AA - Aberdeen angus	
Šebelka	Milan	AA - Aberdeen angus	
Šedivý	Miloš	DX - Dexter	<i>orlovsky</i>

Šindler	Petr	LI - Limousine	
Taušek	David	CH - Charolais	
Velát	Jaroslav	BM - Belgické modré	
Vondrušková	Věra	SA - Salers	
Žďárský	Luboš	DX - Dexter	
			
Dočekal			
VOVÁČEK	ZDENĚK	PI	
Kolář	Bohumil	Hereford	
ONDOVSKÝ	VĚROSLAV	Salers	
KAŠPÁREK	PAVLE	MS	
CHLUPÁČEK	JIRKA	MS	

Dobeš	Radek	ČSCHMS	
Honová	Nina	ČSCHMS	
Janda	Michal	ČSCHMS	
Kopecký	Jan	ČSCHMS	
Malát	Kamil	ČSCHMS	
Melger	Karel	ČSCHMS	
Pitnerová	Eva	ČSCHMS	
Pokorná	Petra	ČSCHMS	
Svitáková	Alenka	ČSCHMS	
Šimák	Karel	ČSCHMS	
Vydrová	Pavla	ČSCHMS	